

BOYUN EĞME

HAFTALIK SIYASİ GAZETE ■ 7 ARALIK 2018 CUMA ■ 1 TL

HÜKÜMETİN DEDEKTİFLERİ GEZİ'NİN ARKASINDAKİLERİ ARAŞTIRIYOR

Biz oradaydık, yetmez mi?

PEKİ YA BUNLARI KİM YAPTI?

2013 Haziranı'nda yaşanan kitlesel protestolar, coğrafi yaygınlık ve katılım ölçeği olarak örneği olmayan büyüklükteydi.

Ama zaten halk kendini uzun süredir eylemlerle gösteriyordu.

Bu tepkilerin bir kısmı sadece iktidara değil, iktidardaki koalisyonun küçük ama önemli ortağı Fethullahçılara yönelmişti. Ama birikerek artan eylemler aynı cümleyi haykırıyordu: Bu halk sana boyun eğmez.

2011'de Üniversite giriş sınavlarında yapılan şifre hilesi ortaya çıktı. On binlerce genç sokağa döküldü. Onlar 2013 Haziranı'nda da sabrı taşımış milyonların içindeydi. O skandalda ÖSYM Başkanı'na sonuna kadar sahip çıkan yine gezide "emri veren" olmuştu.

2012 Haziranı'na gelindiğinde şeriatçı zorbalara yine kadınlara saldırıyordu. Bu kez kadınları katil ve fahişe ilan ederek dayattıkları kürtaç yasası ile. Yine sokakları dolduran

kadınlar bir yıl sonraki kitlesel tepkinin de parçası oldu.

Silivri'de cemaat-AKP ortak operasyonuna karşı eylemlere katılan, izleyen yıllarda İstanbul ve Ankara'da şiddetli polis müdahalelerine direnen "kemalist" grupların da bu geçişin bir uzantısı olarak Gezi'ye katıldıklarını unutmamalıyız. Üstelik bu gruplar arasında bugün AKP'yle bir "milli cephe" içinde oldukları fantezileri kuranlar bile vardı.

AKP'nin Suriye politikaları ve Yeni Osmanlı fantezileriyle ülkeyi içine soktuğu durum da şüphesiz andığımız birikim içinde yere sahiptir. Reyhanlı'da yaşanan bombalı katliam sonrasında oluşan tepki tüm ülkeye yayılmış, Haziran Direnişi sırasında kitlesel eylemler için önemli bir odak haline gelen Antakya Gezi öncesinde de TKP'nin Barış Mitingi başta pek çok hükümet karşıtı protestoya ev sahipliği yapmıştır.

Türkiye Komünist Partisi, Haziran direnişini izleyen yıllarda bir çok defa direnişin meşruiyetine gölge düşürülemeyeceğini bildiren açıklamalar yaptı. Soros'un ve başka emperyalist müdahalelerin ülkemizdeki en önemli sonucunun AKP hükümetinin kendisi olduğu sıklıkla hatırlatıldı.

TKP, "Gezi Direnişi'ni kim tezgahladı" sorularıyla ülke gündemini yönlendirmeye çalışanlara basit bir yanıt veriyor: Biz oradaydık. Bu yeterli değil mi? Siz iktidardakiler, Sorosçuluğun, emperyalist manipülasyonların, liberal yönlendirmenin güvenilir tanığı değil olsa olsa sanığı olabilirsiniz. Kalkmış direnişe kara çalmaya çalışıyorsunuz.

Emekçi halkın, işçi sınıfının ve devrimin çıkarlarından başka hiçbir çıkar tanımadığı defalarca görülmüş olan TKP, direnişin arkasında duruyor.

"HÜKÜMET İSTİFA"

Bitmeyen Gezi davasında iddia bu: 2013 Haziran eylemleri meşru hükümeti gayrimeşru yollardan devirmek için bir darbe girişimiymiş. Yabancı güçler harekete geçmiş ve hükümeti devirsinler diye halkı kışkırtmış.

Birincisi, eylemlere katılan milyonlarca insan "hükümet istifa" sloganları atmıştır. Bu slogan darbeciliğin işareti değildir. Tersine milyonlarca insan bu sloganla sokağa dökülmüşken, hiç orali olmayan hükümetin meşruluğu tartışmalıdır.

İkincisi, eylemlerin bu talebini hep destekleyen ve yükseltilmesini isteyen en önce Türkiye Komünist Partisi olmuştur. Daha önceki yıllarda "yetmez ama evetçilikle" kuyruklarına taktıkları liberallerse bu slogana hiç isinamamış, zaman zaman açıktan karşı çıkmıştır. Türkçesi, Gezi'nin parçası olmuş ve bugün Sorosçulukla suçladıkları kesimler, o dönemde "hükümetin istifası" talebinden fazlasıyla uzak kalmışlardır.

Bütün bunlardan daha önemlisi, Gezi eylemlerini dikkatle izlediği açık olan ve AKP'nin müttefik ilan etmekten hiçbir zaman vazgeçmediği uluslararası güçler de direniş boyunca zaman zaman halk eylemlerine göz kırpsa da, yaşananların AKP iktidarının dersler çıkarması gereken, bu yapıldığında AKP iktidarını yenileyip güçlendirecek süreçler olduğunu beyan etmişlerdir.

Gezi'de hükümete karşı ayaklanan halktır. Halk olmayanların, Sorosların, Otportların, AB ve ABD'nin tutumu "ayaklanmaya" destek olmak değil, hükümete bedeli mukabilinde can yeleği atmak olmuştur.

POLİSLER FETÖ'CÜYDÜ DİYELİM, EMRİ VEREN NECİYDİ?

Eski ortağı cemaat, iktidarın kirli çamaşırlarını 17 Aralık'ta ortalığa döktü. Bu operasyonun da savuşturulmasının ardından iktidar bu hikayeyi ortaya attı: Gezi Direnişi sırasında görev yapan yetkililer ve polisler tansiyonu yükseltmek amacıyla şiddeti artırmıştı. Söylenen Fethullahçı polislerin şiddeti artırarak gösterileri kızıştırdığı ve kızgın göstericilere yine Fethullahçılar tarafından kapıların açıldığıdır.

Dönemin Valisi Avni Mutlu, İstanbul Emniyet Müdürü Hüseyin Çapkin darbe girişimi sonrasında "FETÖ" kapsamında tutuklandılar.

Öte yandan, 2013 Haziranı'nda bu isimlerin emrinde görev yaptıkları iktidarın başındaki kişi o dönemde yapılan her şeye kefil olmuştu. Görev yapan polisleri sonuna kadar korumakla, "emri ben verdim" demekle yetinmemiş, polis saldırılarında can veren insanlara saldırmış, anılarını kirlenmekten çekinmemişti. Gezide yaşananlarda "emri veren" kişi şimdi de "Gezi komplosu" davasının emrini veriyor. "Emri ben verdim" dediği polis müdahalelerinin FETÖ'cü kompunun parçası olduğu iddiaları eşliğinde.

UZAMIŞ AKP DİKTATÖRLÜĞÜ NEDEN OLDU

Gezi'yi halk yaptı

HAZİRAN: UNUTMAYIZ

İnanırcılığı sıfırlanmış, tiraj sayıları yerlerde sürünen bir yandaş medya var. Halleri yabancı çobandan beter. Fakat bir sorun var: Tekler, teller. Onları dinleyen yok ama başka her sesi bastırıyorlar.

O yüzden "apaçık hikaye" deyip geçmeyelim. Yaşananları, özlüce biz de hatırlatalım.

AVM çılgınlığı, Taksim planları – AKP'nin Taksim çevresini kendi meşrebine uygun bir şekilde yağmaya açma, çirkin bir beton yığınına boğduğu bir alanda "Arap turist" ve rant avına çıkma planları 2013'den çok önce ortaya çıkmıştır. Buna karşı bir araya gelerek bir şeyler yapma, eylemler ve hukuki girişimlerle Taksim projelerini durdurma çabaları da oldukça eskidir. 2012 yılında Murat Belge tipi liberallerin içinde yer aldığı Taksim Platformu, hükümeti tatlı dille ikna etme çabalarını önerirken, Taksim Dayanışması kararlılık gösterilmezse hükümetin niyetinin çok bozuk olduğunu görenlerin desteğini almıştır.

27 Mayıs 2013 gecesi, rantçı iktidar Gezi Parkı'ndaki ağaçları söküp, buraya bir AVM dikmek üzere düğmeye bastığında Topçu Kışlası Projesi konusunda toplumda ciddi bir kaygı çoktan oluşmuş durumdadır.

Çadırlar yakılırken seyir mi edecek-tik? – Haziran ayına yayılan büyük eylemlerin fitilini ateşleyen olaylar hükümetin ağaçları sökme girişimiyle başladı. Buna dönük tepkinin hızla kente yayılması, 28 Mayıs akşamı parkta daha büyük bir kalabalığın toplanmasına neden oldu. İki gece boyunca, zaman zaman polisle karşı karşıya gelen yurttaşlar 30 Mayıs gecesi sabaha karşı polislin gazlı saldırısıyla dağıtıldı. Parkı rantçı saldırıdan korumak için nöbet tutanların çadırları yakıldı. Gecenin görüntüleri hızla tüm kente yayıldı.

O Cuma – 31 Mayıs Cuma akşamı, Türkiye Komünist Partisi'nin mutlak kararlılık çağrısına uyan örgütlü parti gücünün de içinde yer aldığı büyük bir kalabalık Taksim'de bulundu. Gece boyunca polis saldırılarına direnerek sokakları terk etmeyenler hem tüm ülkede öfkelerini tutmuş bekleyenlere hem de iktidara gereken işareti vermişti.

Köprü geçen direniş – Taksim'de toplananlar dumanlar içinde direnirken, tüm Türkiye'de halk harekete geçti. Cumartesiye bağlanan gece artık her yerde sokaklara çıkmış Taksim'de yapılan

zulumu protesto eden halk vardı. O gece Kadıköy'de toplanan on binlerce kişi köprü yolunu tuttu ve Anadolu yakasından Avrupa yakasına geçti.

1 Haziran – Cumartesi günü direniş çağrısı büyüyen yayılmaya devam ediyordu. Bir gün önce polislin uyguladığı şiddetin halkı püskürtmeye, insanların korku içinde evlerine dönmelerini sağlamaya yeteceği varsayılmıştı. Ters oldu. Taksim'de polis zorbalığını göğüsleyen, sabaha karşı geçtiği köprüden Beşiktaş'a çıktığında bir kez daha saldırıya uğrayanlar ertesi gün yine sokaklardaydı. Bu sefer sayıları katlanmış olarak.

CHP'nin o gün bir ikilemde kaldığı da bugün bilinmeyen bir şey değil. Kadıköy'de yapmayı planladığı mitingin oluşan tepkileri akitacağı bir fırsat olacağını düşünen CHP yönetimi gece boyunca farklı kesimlerde kurulan diyaloglarla mitingi iptal edip Taksim çağrısına icabet etmeye ikna edildi.

Halk girer, polis çıkar – 1 Haziran akşamı artık Taksim halkın elindeydi. AKP'nin uzun süre önce boşalttığı AKM'den dev Boyun Eğme pankartı sallanıyordu.

Gezi Parkı'nda doğdu, Haziran direnişi oldu – Mayıs sonunda başlayan olayların tarihe Haziran Direnişi olarak geçişi nasıl oldu, onu unutmamak gerekiyor. Taksim Meydanı ve Gezi Parkı protestolarının simgesi olurken, Haziran ayına yayılan kitlesel eylemlerin birçok kentte büyük katılımlara sahne olan merkezleri oluşturdu.

Ankara Çayyolu, Kızılay, Kuşulu Parkı ile bu tarihe katılırken, Antalya'da Çal-ı, İzmir'de Alsancak Meydanı direnişin kayıtlarına girdi. Gerici hükümetin Suriye politikalarıyla bilenmiş, cihatçı köylerinin yarattığı gerginlikle dolmuş Antakya halkı artık tüm ülkenin ismini iyi bildiği Armutlu ile direnişin zirvelerinden birini oluşturdu.

İstanbul'da da, direniş Gezi Parkı ile sınırlandırılmadı. İktidarın "tencere tava, hep aynı hava" diyerek alaya aldığı eylemlerde, neredeyse tüm mahallelerde gece dokuzda insanlar önce balkonlara sonra sokaklara çıkarak haykırdılar: Hükümet istifa.

Haziran direnişinin tam bir dökümünü yapmak için yerimiz yetmez.

Sadece şunu rahatlıkla söyleyebiliriz: Olayların bu akışı, direnişin bir iki STK'nın idare binasından yönlendirilemeyeceğini göstermeye yeter.

Mayıs ayının sonunda başladı, 2013 Haziranı'na damga vurdu. İşte bu eylem dalgasının nereden yönlendirildiği tartışılıyor. Ülkenin her tarafında davalar açılıyor, sorgulamalar yapılıyor; satılmış köle basın da bunlar üzerinden tarih yazıyor. "Gezi'nin arkasında kim var anlaşıldı"

Polis kayıtları bile 10 milyonun üzerinde yurttaşın o günlerde sokaklarda olduğunu tespit ediyor. Gecelerde de... Yandaşlarsa hâlâ, "arkasında kim var" diye kurcalıyor.

BİR DENBİRE OLMADI KI!

İki haftalık bir aralıkta neredeyse her gün milyonlarca insan sokaklarda protesto gösterilerine katıldı. Şimdi olanların yabancı güçler tarafından yönlendirildiği ve finanse edildiği iddia ediliyor... İkinci Gezi Davası olarak uzun süre önce duyuruları yapılmış, Kavala davası olarak tanıtımı yapılmış, son gözaltılarla birlikte Gezi Davası'na dönüşmüş olan soruşturmalarda savcılarını ve AKP'nin iddiası bu.

Her şey bir yana, bu çok büyük kitle gösterileri, başka kitle eylemlerinin ardından geldi.

"FLAMASIZ GEZİ"

Bugün Gezi'deki yabancı parmağı olarak sunulan kimi liberallerin Haziran günlerine ait günahları elbette vardır. Yabancı güçlerin emriyle eylemleri kıskırtmak değil ama!

Haziran günlerinin sonuna doğru gidilirken liberallerin başını çektiği bir kesim "eyvah halk desteğini çekiyor" paniğini yaymaya başladı. Bunlar direnişin halk desteğini kaybetmemek için yapılması gerekeni böyle ilan ettiler: Örgütler flamalarını indirsin!

Haziran günlerinde hep ileri çekici, harekete geçirici olmuş, kitle eylemlerine kararlılık taşımış ve düzene sokmuş devrimciler şimdi bayraklarını katlayıp saklamalıydı. TKP de bu "yapıcı" önerinin muhatapları arasındaydı. Parti bayraklarını siyasallaşmadaki kararlılığının parçası olarak yukarı kaldıran, kitle eylemlerinin gereklerine uygun olarak yeri geldiğinde siyasal sloganlarını değil ama örgüt amblemlerini geri çeken TKP bile bir anda direnişe zararlı ilan edilmişti.

Haziran Direnişi'nin simgesi olmuş, direnişin olmazsa olmazı Boyun Eğme pankartı bile bunlar için bir nefret objesi oldu.

Geziyi örgütlü bir yönlendirmeden uzak tutmayı temel görev edinmiş liberallerin Soros'un emriyle geziye yön verip azdırdığı iddiası amuda kaldırılmış bir gerçek olabilir ancak. Tersine bütün yaptıkları, direnişin gerici iktidarı uyarmanın ötesine geçip, onu devirmeye gitmesine engeller çıkarmak olmuştur.

Daha önce tüm ülkeye yayılan başka pek çok protesto olmuştu. Bunlarda protesto edilen hep hükümet olsa da konu ve kapsam sürekli değişiyordu ve iktidarın kaşındığı yaralardan çıkan tepkilerdi.

BİZ ORADAYDIK, YETMEZ Mİ?

Türkiye Komünist Partisi, Haziran direnişini izleyen yıllarda bir çok defa direnişin meşruiyetine gölge düşürülemediğini bildiren açıklamalar yaptı. Soros'un ve başka emperyalist müdahalelerin ülkemizdeki en önemli sonucunun AKP hükümetinin kendisi olduğu sıklıkla hatırlatıldı.

TKP, "Gezi Direnişi'ni kim tezgahladı" sorularıyla ülke gündemini yönlendirmeye çalışanlara basit bir yanıt veriyor: Biz oradaydık. Bu yeterli değil mi? Sorosçuluğun, emperyalist manipülasyonların, liberal yönlendirmenin günvenilir tanığı değil olsa olsa sanığı olabilirsiniz. Kalkmış direnişe kara çalmaya çalışıyorsunuz.

Emekçi halkın, işçi sınıfının ve devrimin çıkarlarından başka hiçbir çıkar tanımadığı defalarca görülmüş olan TKP, direnişin arkasında duruyor.

TKP'nin 10 Haziran 2013 tarihli açıklaması
"TAYYİP'İ BAŞKASI DEĞİL, HALK GÖTÜRÜYOR"

Haziran direnişin günleri boyunca TKP bazen uzun çözümler yaparak, bazen deklarasyonlar yayımlayarak kendi sözünü söyledi. Eylem içindeki yoldaşlarına, dostlarına ve halka yol göstermeyi ihmal etmedi. 10 Haziran 2013 günü yapılan bir açıklamayı bunların bir örneği olarak yayımlıyoruz:

Geçen hafta, borsa düştü. Pazartesi sabahı "teknik" nedenlerle geç açıldı. Başbakan, ağzına faiz lobisini dolamış durumda. AKP'liler, "büyüyen Türkiye'yi kısıkanan dış güçlerden" söz ediyorlar.

Korkarız ki, genel olarak muhalefetten ses çıkmadığına bakılırsa, uluslararası sermayenin veya Amerika'nın hükümetin ipini çekmesi sempatiyle karşılanacak! Böyle bir gelişme mümkündür. Ama Direniş saflarında asla bu yönde bir beklentiye yer yoktur. İstanbul Borsasındaki yabancıların ülkemizde hükümet devirme gücü olduğu doğrudur. Ancak Direniş kendi işini başkasına ihale edemez.

Bundan daha önemlisi, bizim Direnişimiz, Erdoğan'ı başımıza musallat eden uluslararası sermayeye, emperyalizme karşı da konumlanmaktadır. "Gezi Direnişi" doğası gereği yurtseverdir, anti-emperyalisttir.

Batılı finans çevreleriyle, AB yöneticileriyle, ABD yönetimiyle "empati kurmak" direnişinin işi değil. Bıyık altından sırtarak, emperyalist manipülasyonlardan medet uman, kim olursa olsun,

hangi siyasi görüşü benimserse benimsesin, AKP'den farksızdır!

Kardeşler, AKP, yıllar önce, uluslararası sermayenin ülkemizde çevirdiği kriz dolaplarıyla gelişen bir sürecin sonunda iktidara getirilmişti!

Evet, seçim kazandılar. İyi de, daha kurulu bir yıl geçmiş bir partinin, nasıl herkesi sollayıp iktidara taşındığını unuttuk mu? Arkalarından yerli ve yabancı sermaye, ABD ve AB hükümetleri üflüyor, AKP'nin yelkeni böyle şişiriliyordu.

Erdoğan, kendi nasıl yükseldiğini herkesten iyi bilir. O yüzden şimdi de dilinde faiz lobisi var, bankalar var, yabancı sermayeye dönük imalar var!

Biz bu tür oyunları bilmeyiz.

Bu tür oyunlara bel bağlamayız.

Erdoğan parayla dönen oyunları bilirse, biz de halkın mücadelesini biliriz!

"Hükümet istifa" sloganı, hükümetin hep arkasında duran bu malum çevreleri de kapsamalıdır. Kapsamalıdır ki, AKP ülkemizin başına gelen son felaket olsun.

Halkın mücadelesi işini kimseye devretmesin ki, Taksim Direnişi Türkiye için yeni bir çağın habercisi olsun!

**Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komite**

PATRONLARIN ENSESİNDEYİZ

VIA HOSPİTAL ÇALIŞANLARI PE AĞI İLE BULUŞTU

Sancaktepe'de bulunan Via Hospital Hastanesi geçtiğimiz aylarda girdiği borç krizi neticesinde kapandı ve çalışanlarının alacaklarını ödeyemez oldu. Hastanenin kapanmasının ardından haklarını alamayan Sancaktepe Via Hospital hastanesi işçileri Patronların Ensesindeyiz Ağı'yla buluşarak bir toplantı gerçekleştirdi.

İşçiler alacaklarına karşılık hastaneden

senet aldıklarını ama senetlerin karşılıksız çıktığını, işçilerin arabulucuya başvurduğunu ancak şirket tarafından hiçbir yetkilinin bu toplantıya katılmadığını söylediler.

Hastane üç aydır kapalı ve 370 kadar işçi mağdur edilmiş durumda. Via Hospital işçileri ve Patronların Ensesindeyiz Dayanışma Ağı 9 Aralık Pazar günü avukatların da katılacağı daha kapsamlı bir toplantı gerçekleştirecek.

ANKARA VERA TELEKOM ÇALIŞANLARI PATRONLARIN ENSESİNDE

Vera Telekom'da çağrı merkezi çalışanları maaşların zamanında ödenmesi, sigortaların gerçek maaş üzerinden yatırılmaması, vaat edilen primlerin içeride tutularak işçilere verilmemesi, mola haklarının kullanılmaması, ücretsiz fazla mesai zorlamaları ve çeşitli mobbing biçimlerine karşı hukuki süreç

başlattı.

Patronların Ensesindeyiz ağı üzerinden her yerde neredeyse benzer koşullarda çalışan çağrı merkezi çalışanlarına bir araya gelme ve mücadele etme yolunu gösteren Vera Telekom çalışanları, ağ üzerinden haberleşme ve bir araya gelme çağrısı yapıyor.

BATIK MAĞAZALARI ÇALIŞANLARINA ÇAĞRI

Batik mağazaları çalışanları çok zor koşullarda çalışmaya zorlanıyor. Çalışanların maaşları, primleri ve yemek ödenekleri gecikerek ödeniyor. İş akdi sona erdirilen çalışanlara hakları ödenmeden çıkışları veriliyor. Personel eksikliği nedeniyle yoğun çalıştıkları ve fazla mesai yapmaya zorlandıkları da gelen bilgiler arasında. Batık çalışanları, "biz bu kadar zor durumda çalışırken patronumuz bu kadar rahat olmalı, yan yana gelmeliyiz" çağrısı yapıyor.

KRİZ FIRSATÇISI AKP ZENGİNİ ŞAHENK

Eylül ayında bazı ajansların internet sitelerinde Doğuş Grubu'nda yaklaşık 1000 kişilik bir işten çıkarma yapılacağına dair haberler yer almıştı. İşten çıkarılmaları Doğuş Otomotiv'den başlayacağıysa haberin detayları arasındaydı. Bu haberlerin ajanslarda ve sosyal medyada yer almasının ardından Doğuş Grubu'nun işten çıkarmaları zamana yayarak uygulama taktiği izlediğini biliyoruz. PE'ye ulaşan yeni haberlere bakılırsa Doğuş'un patronu Ferit Şahenk'in

uygulamayı hızlandırdığı görülüyor:

Şahenk'in YK başkanı olduğu, Volkswagen, Seat, Skoda, Audi, Porsche markalarının satış ve satış sonrası hizmetlerini sağlayan, uzun yıllar satış rakamları ile rekorlar kıran Doğuş Oto, kriz bahanesiyle çalışanlarının %10'unu işten çıkarıyor. Ferit Şahenk yakın dönemde şeker fabrikası özelleştirmelerine katılırken aynı zamanda da bankalara olan borçlarının yeniden yapılandırılmasını istemişti.

HİLTİ'DE DE KRİZ BAHANESİYLE İŞTEN ÇIKARMA

Almanya kökenli çok uluslu bir şirket olan ve yoğunlukla inşaat sektöründe bir faaliyet gösteren HİLTİ, kriz bahanesiyle 50'den fazla emekçinin işine son verdi.

ANTALYA TOPKAPI OTELİNDE ÇALIŞANLAR DİKEN ÜSTÜNDE

Çok tehlikeli sınıfta yer alan inşaatlarda yüksekte çalışma yapan işçilere emniyet kemeri verilmeli ve mutlaka güvenli bir bağlantı noktasına takılması sağlanmalıdır. Antalya Topkapı Otel'de yüksekte çalışma yapan işçilere kullandıkları için emniyet kemeri verildiği ancak kemeri takılmadığı güvenli bir bağlantı noktası gösterilmediği belirtiliyor. Patronun herhangi bir iş kazası sonucu oluşacak sorumluluktan kaçmak dışında bir önceliği olmadığı, havaların iyi olduğu günlerde çatıda en az 20 işçinin can güvenlikleri olmadan çalışma yaptığını bildiriliyor.

MODALİFE MOBİLYA'DA İŞ "KAZASI"

Kırıkkale Organize Sanayi Bölgesinde 19 yaşında bir genç işçi çalışırken makinaya parmağını kaptırdı. Makine koruyucusu bulunmadığı için parmağı kopan işçi Kırıkkale Tıp Fakültesi Süleyman Demirel Araştırma ve Eğitim Hastanesi'nde ameliyata alındı.

İşçinin parmağını kapatan makinenin koruyucu devreyle çalıştığı, makine durmadan açılmayan güvenlik kapağının, koruyucu devrenin önceden çıkarılmış olması nedeniyle açıldığı söyleniyor. İşçinin güvenlik kapağını açmasının ardından çalışmaya devam eden makineye elini kaptırdığı belirtiliyor.

Koruyucu mekanizmalar patronun üretim baskısı altında çalışan işletmelerde hızı artırmak ya da bazı basit bakım işlemlerini çalışmayı durdurmadan yapabilmek için işçi ya da ustalar tarafından çıkarılıyor. Öte yandan bu işlemlerin işçinin güvenliğinden sorumlu olan işletme yönetiminin bilgisi hatta talimatı olmadan yapılması mümkün ve olası değil.

Gerekli kontrolleri yapma yükümlülüğü de olan işyeri patronunun bu tür olaylarda kesin hukuki sorumluluğu var.

ADEL KALEMCİLİK'TE KRİZ FIRSATÇILIĞI

Gebze'de bulunan Adel Kalemcilik yönetimi işçilere 70 kişinin işten çıkarılacağını söyledikten sonra işçileri tek tek çağırarak işten çıkarıyor. Patronların Ensesindeyiz ağına bilgi veren bir işçi, "Sabah herkes işine geliyor, gün içinde yarım saatte bir kişi çağırarak işten çıkarıyorlar" dedi. Ağaç-İş Sendikası'nın örgütlü olduğu belirtilen işyerinde sendikaların da işten çıkışlara hiçbir tepki vermediği belirtildi.

İŞÇİLER MAAŞLARINI ALMAK İÇİN EYLEM YAPTI

Türkerler Grup Ankara Etlık Hastane inşaatında çalışan işçiler dört aydır maaş ödemeleri yapılmadığı için taşeron firmanın önünde eylem yaptı ve maaşlarının yatırılmasını istedi.

FATSA MEKTEBİM OKULU KAPANMA BAHANESİYLE PARALARA EL KOYDU

Bu eğitim öğretim yılı başında büyük iddialarla açılan Mektebim Okulları Fatsa Şubesi "Okulu işletecek bir şirket bulunmadığı" gibi bir gerekçeyle kapanıyor. Çalışanlara hafta başında çıkışlarının verildiği, öğrencilere de bunun ardından okula gelebilecekleri bilgisinin verildiği belirtiliyor.

Eylül ayında eğitim öğretime başlayan okulda 13 öğretmenin yanında 10 idari ve teknik personelin işine bugün son verildi. Okulda okuyan 49 öğrenci dönem ortasında okulsuz kaldı. Bilgisine başvurduğumuz veliler paralarını alamadıklarını ve karşılarında muhatap bulamadıklarını belirttiler. Sadece 1. Sınıf öğrencilerinin bir başka özel okula "gelecek yıl da devam etme şartıyla" transferinin sağlanacağı yönünde açıklama yapıldı. Diğer öğrencilerin akıbeti ise belli değil.

İşsiz kalan emekçiler ve veliler haklarını almak için mahkemeye başvuracaklarını belirttiler.

SAMANALTI / Sait Munzur

Bağımlılık: Kapitalizmin kâr kapısı Sosyalizmin düşmanı

Bağımlılık yaratan maddeler ve bunlara dönük toplumsal mücadele konusunda kapitalist ve sosyalist toplumların deneyimleri kapitalizm ve sosyalizm arasındaki yapısal farkı da gözler önüne seriyor.

Paranın iktidarında sigara, marijuana, yağ ya da şeker fark etmiyor. Sermayenin kazanması önemli. İnsanları eriten, binlerce insanın daha sonra feci kanser tablolarıyla ölmesine neden olan sigara, parayla satın alınmış doktorlar yardımıyla "Camel sağlığa yararlıdır" dedirterek pazarlanıyor.

Nüfusunun giderek yarıya yakını obez olan ABD'de gıda tekellerinin şeker cinayetleri tam gaz sürüyor. Obeziteyi yıllarca bir zengin hastalığı zanneden ülkemizde de durum farklı değil. Kapitalizminiz geliştikçe bunun yoksulların sorunu olduğunu öğrendik! Oysa mesela Sovyetler, daha ilk gününde "zararlı olan zararlıdır" basitliğinde yaklaşabiliyor soruna.

İşler daha kolay olduğu için değil. Tütün bağımlılığı karşısında bolşevik iktidar, "totaliter güç" filan da sökmüyor sonuçta. Ama mesleğine ve insanlığa aşık bir sağlıkçı, yeri geldiğinde iktidardaki partinin üyelerine kafa tutarak, "doğru olanı" savunabiliyor. Sovyetlerin efsanevi sağlık bakanı Semaşko bir bilim adamı olarak tütün

bağımlılığı ile mücadelede üstelik nüfusunun ezici çoğunluğu sigara bağımlısı olan bir ülkede açabildi. Karşısında kârlarını korumak için katliam yapmaya hazır kapitalist tekeller yoktu.

ÖTESİ DE VAR.

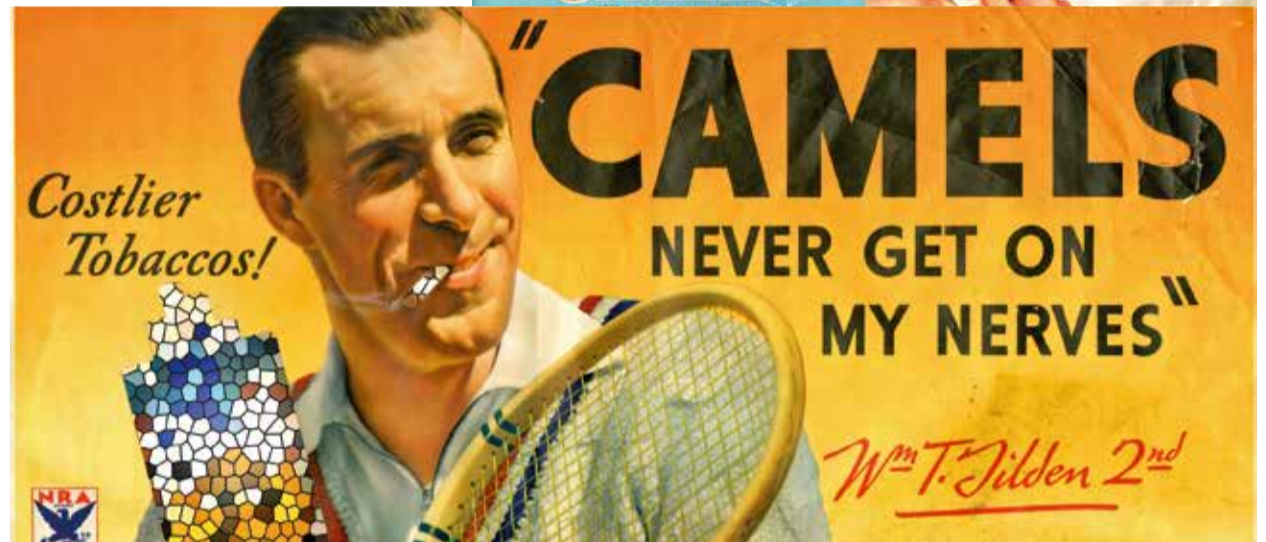
ABD yine iyi bir örnek. Tütüne, sigara bağımlılığına karşı mücadeleyi zamanında yapmamış bu gelişmiş kapitalist ülkede şimdi sigaraya değil ama sigara içenlere karşı ırkçılık seviyesinde bir düşmanlık var.

İnsanların bir kısmı kendi köşesinde türlü bağımlılıkla çöpe dönüşürken duyarsız kalan orta sınıfların örnek insanı, sokakta sigara içenleri aşağılıyor. Sorunu bir irade sorunu olarak ortaya koyan ayrımcılığı pekiştiren yaklaşım, bununla ancak toplumsal bir zeminde ve kolektif mücadele yöntemleriyle baş edilebileceği gerçeğini perdelemeye hizmet ediyor. Kurbanların aynı zamanda hedef haline getirildiği bu döngüde, sistemi kimse sorgulamıyor.

İşçinin iktidarı, insanın iktidarı... Sosyalizm insanla değil zehirlerle mücadele ediyor.

Paranın saltanatı ise insana düş-

man olduğu için her durumda para kazandıracak bir zehir buluyor. Tütüne işi bittiğinde, şekeri buluyor. Şeker yol görününce başka zararlılar sırada bekliyor.

KAPİTALİZM BAĞIMLILAŞTIRIR

Öncelikle... Kapitalist toplumda sermaye bağımlılık alanlarını bir kar alanı olarak görüyor. Sistemin saldırgan ve istismarcı tarafı bu. Bundan sonra perdeleme ihtiyacı başlıyor.

İlk olarak buradan kar elde etme düzeneğinin perdelenmesi gerekiyor. Sonra insan sağlığı üzerindeki zararlarının üzerinin örtülmesi.

Karşı yönde bilgiler açığa çıktığında ve bilimsel bulgular giderek belirginlik kazandığında bunlara karşı yeni yalanların üretilmesi.

Sigara örneğini ele alalım.

1950'lerde yavaş yavaş sigaranın zararlarıyla ilgili çalışmalar yüzeye çıkmaya başlarken, ABD'de sigara reklamları yaygın bir şekilde yapılıyor ve reklamların büyük bölümünde ağırlıklı olarak hekimlerin tavsiyeleri ve sigaranın sağlık için yararlı olduğu iddiaları öne çıkıyor. Örneğin Camel markasının üreticisi R.J. Reynolds Tobacco Company, "Daha çok hekim, başka bir sigara değil Camel içiyor" sloganıyla kampanya yürütüyor. Tıp alanının sigara tekellerine bu yoğun desteği ancak kapitalizm gibi bir sistemde rastlanabilecek bir çelişki. Sonraları bu "20. Yüzyıl başında sigaranın sağlığa zararlı olduğu yönündeki inanışı ortadan kaldırmak için" tütün üreticilerinin başvurduğu bir imaj operasyonu olarak açıklanıyor. Tütün üreticilerinin bu nedenle şirket yönetimlerine hekimleri, dişçileri ve hemşireleri yerleştirmeye başladığı keşfediliyor.

1962'de İngiltere'de Royal College of Physicians

(Kraliyet Hekimleri Koleji) sigaranın zararlarına dönük uyarı içeren ilk önemli raporu yayımlıyor. Bu rapordan iki yıl sonra ABD Genel Cerrahi da sigaranın sağlık için yarattığı risklerle ilgili kendi raporunu yayımlıyor. Bir sonraki yıl, Kongre tütün ürünlerinde uyarı etiketi olması gerektiğine karar veriyor ve sigara reklamlarına ağır kısıtlamalar getiriliyor.

Bağımlılık, bir yere kadar bir irade müdahale alanı olarak görülebilir, ancak önünde sonunda toplumsal koşulların sınırlarını veri almayı gerektirir. Bağımlılık yapan maddelere karşı mücadelede, öncelikle bağımlının koşullarının değiştirilmesi esas. Hele ki, bu işin bir kar alanı olarak görüldüğü toplumlarda kitlesel çözümlerin önünde çok büyük engeller var. Sigara tekelileri ve lobilerinin "sigaranın sağlığa zararlı olduğu gerçeği" karşısında havlu attığı noktaya varabilmesi için on yıllar, bunun toplumsal alandaki uygulamalarının hayata geçirilmesi için 50 yıldan fazla süre geçmesi gerekti. (Dünya Sağlık Örgütü Tütün Kontrolü Çerçevesi Sözleşmesi 2003 yılında imzalanıyor. "Dumansız hava sahası" politikaları vs. bundan sonra yavaş yavaş gelişiyor.)

Kapitalizmin sigara karşıtı kampanyalarının ya da yasaklamaların sigara tüketiminde artışa neden olduğu yönündeki tartışmalar dahil mevcut kampanyaların ve önlemlerin ne kadar sağlıklı olduğu tartışmalı ancak yine de insanlık bir noktaya vardı.

Şimdilerde benzer bir süreç şeker için yaşanıyor.

SOSYALİZM ÖZGÜRLEŞTİRİR

Sosyalizm, tütün tekellerinin kar hırsının ya da işçi sınıfının uyuşturulması ihtiyacının olmadığı bir toplum. Üretimin kar için değil, toplum yararına örgütlenmediği, insanların ihtiyaçları doğrultusunda çalıştığı ve kolektif bir biçimde "tükettiği" sosyalizmde, sağlıklı ve yaşama bağlı bir insan profili öne çıkartıyor. İnsan sağlığı için gerekli koşullar sağlanıyor, toplumsal yaşam bu gözetilerek örgütleniyor. Sağlığın sadece bir tedavi konusu olarak değil, bir toplumsal örgütlenme konusu olarak ele alındığı sosyalizmde insanın kendisini tükettiği bir bağımlılık ilişkisi niye önlenemez olsun ki?

Sovyetler Birliği örneğine bir bakalım: Devrimden sonra Rusya'da erişkin erkeklerin büyük bölümünün günde 1 paket tütün kullandığı tahmin ediliyor. Sovyetler Birliği'nde tütün mücadelesi, Lenin'in önerisiyle, Sağlık Bakanı Nikolay Aleksandroviç Semaşko tarafından Aralık 1920'de başlatılıyor.

Semaşko, işçi sınıfını zehirleyen tütünün üretim ve ihracının Bolşevik hükümetin misyonuna aykırı olduğunu savunarak tütün ham maddelerinin ithalatının yasaklanması, tütün spekülasyonu ile mücadele, 21 yaş altındakilerin ve tütün kullanmayanların tütün rasyon kartlarının kaldırılması, kamusal alanlarda ve sağlık kuruluşlarında tütün kullanımının yasaklanması ve tütün kullanımına karşı enerjik bir ajitasyon yürütülmesini içeren 10 maddelik bir eylem planı öneriyordu. Bu konuda yürütülen tartışmalar sonucu, zor günler yaşayan sosyalist ülkenin "ekonomik" nedenlerle bu planı uygulayamayacağı ortaya çıkıyor. Semaşko önerilerini geri çekiyor fakat tütün karşıtı mücadele sürdürülüyor.

Kamu Sağlığı Halk Komiserliği Narkomzdrav, ülke çapında çok büyük, o güne dek dünyada eş görülmemiş bir sağlık eğitimi kampanyasını örgütlediğinde sağlık için nasıl bir yaşam tarzı benimsenmesi gerektiği, nasıl davranılması, yaşanması ve çalışması gerektiği ilişkin broşürler,

posterler ve eğitim etkinlikleri ülkenin en ücra köşelerine ulaştırılıyor. 1919 - 1921 yılları arasında bu etkinliklerde toplam 13 milyon eğitim materyali kullanılıyor.

Bu kampanya, o tarihlere dünya üzerinde tütüne karşı yürütülen en büyük eğitim kampanyası oluyor. Tütün; sosyal bir tehlike, tütün mücadelesi; kolektif sorumluluk ve komünal fayda olarak tarif ediliyor. Sovyetler Birliği'nin tütün mücadelesinde sağlık eğitimi yanında getirdiği ikinci önemli yenilik, devlet kontrolünde tütün bırakma tedavisi programı oldu. Verem mücadelesinden esinlenilerek geliştirilen program, Sovyetik sağlık hizmetlerinin temelini oluşturan "dispanser" yöntemine dayanıyordu.

Moskova Sağlık Müdürlüğü tarafından alkol ve madde bağımlılığı tedavisi için geliştirilen "narkodispanserler" tütün bağımlılığı tedavisi için de kullanıldı. Tütün kullanımını bırakırmak için kullanılan sosyal destek grupları ve güdümlü terapiler gibi tedavi teknikleri, çağın son psikoloji kuram ve tekniklerine dayalıydı.

Başlangıçta bireysel daha sonra grup tedavileri olarak sürdürülen tedaviler, işyerlerine ve komünist gençlik örgütlerine yayıldı. Dünyaca ünlü Sovyet fizyolog I. P. Pavlov tarafından geliştirilen programın kullanıldığı araştırmalarda tütün kullanımı, çevresel etmenlere bir yanıt olarak kavramsallaştırıldı. Buradan hareketle tütün kullanılmayan ortamların yaygınlaştırılmasının, tütün mücadelesinde çok önemli bir yere oturduğu savunuldu ve bu konudaki çabalar artırıldı.

Sovyetler Birliği'nin Semaşko önderliğindeki ulusal tütün kullanımını bırakma programı, tarihteki ilk "yaygın" tütün karşıtı eylemdir. Yerel düzeyde ve narkodispanserler, grup terapileri gibi yenilikçi yöntemlerin başarıyla kullanıldığı program, Sovyetler Birliği'ni tütün bırakma mücadelesinin öncüsü kılmaktadır.

(Değerli sağlıkçı Akif Akalın'ın sol Haber sitesinde yayımlanan makalesinden yararlanılmıştır. <https://goo.gl/sFCPRP>)

KAPİTALİZM NEDEN MÜCADELE EDEMEZ?

Tek sorun tütün tekelleri değil. Siyasi ve ekonomik kriz tehdidi altındaki kapitalizm, yönetme kolaylıklarına katkısı ölçüsünde bu sağlıksız alışkanlıklara ve tercihlere göz yumuyor. Hayat yaşanılmayacak kötü bir yere haline mi geldi emekçiler için, her akşam

içsinler; stresle başetmekte zorlananlar sigarada teselli bulsun. Geleceğini göremeyen gençler beyinlerini uyuştursun ve hayatı flu yaşasın. İşgücü ordusunun işe gitmek zorunda olan bireyleri, o gün çalışmak için gerekli enerjiyi bol şekerli gıdalardan bulsun.

KAPİTALİZM ANCAK NASIL MÜCADELE EDER?

Obezite kitlesel bir sorun haline geldi ve işçiler en verimli dönemlerinde artı değer üretmez hale geliyor... Kapitalistler için işçinin kendisi değil ama üreteceği artı değer önemli. O zaman harekete geçiliyor. "Artık" insanlık ölmesin. Şeker tekellerini kötü günler bekliyor olabilir ama şimdi bilimin önünü açmanın zamanı. Dünya Sağlık Örgütü çok değil bir on yıl kadar önce göz ardı ettiği makaleleri görmeye başlasın, Dünya Ticaret Örgütü şekerli içeceklerin vergilendirilmesini tavsiye etsin... Ve yine insanlara zararı uzun süredir bilinen şeyin, patronlara yararına denk gelen bir zarar ortaya çıktığı için.

YASAKLAR ÇÖZÜM MÜ?

İlk sigara yasağını koyan yöneticilerden biri Rus Çarı Aleksis. Suçun tekrarlanmasıyla ceza ağırlaşarak artıyor: Kırbaçlama, burun kesme ve Sibiryaya sürgün. Sigara yasaklayan bir başka iktidar IV.Murad'inki. Sultan, 1631 büyük İstanbul yangınına tütün içen sarhoş yenicilerin çıkardığına inanıyordu. Fransa Kralı XIII. Louis de yasakçılar arasında. Louis tütün içebilmek için hekim reçetesi

şartı getirmişti. Bağımlılıklar söz konusu olduğunda yasakların çözüm getirmedeği artık kabul görmüş bir doğru. Nitekim Sovyetler Birliği'nde de yasaklama yöntemi yalnızca "gençler" için uygun görülürmüş, ancak burada dahi katı uygulamalar tercih edilmemiştir. Komsomol ve Piyoner örgütleri tütün karşıtı kampanyalara dahil edilerek tütün karşıtlığı "yeni yaşamın" bir parçası olarak teşvik edilmiştir.